

Klagande

NN

Det överklagade beslutet

Centrala studiestödsnämndens
(CSN) beslut den 4 juli 2023

Saken

Omställningsstudiestöd, utbetalning

Överklagandenämndens beslut

Överklagandenämnden upphäver CSN:s beslut i den del det avser höstterminen 2023 och avslår överklagandet i övrigt.

Överklagandenämndens beslut får enligt 47 § andra stycket i lagen om omställningsstudiestöd inte överklagas.

Ärendet

NN ansökte om omställningsstudiestöd för universitetsstudier under perioden den 16 januari – 4 juni 2023 och perioden den 28 augusti 2023 – 14 januari 2024.

CSN beviljade den 16 maj 2023 NN omställningsstudiestöd under vecka 17 – 22 år 2023 och vecka 35 år 2023 – vecka 2 år 2024. Som motivering till beslutet angav CSN att CSN tidigare har beslutat att han får studiemedel för en del av den period som han nu söker omställningsstudiestöd för. CSN avslår därför ansökan för den del han redan fått studiemedel för.

Den 30 maj 2023 skickade CSN ett sms till NN med en påminnelse om att lämna in studieförsäkringen avseende vårterminen 2023.

Den 19 juni 2023 upphävde CSN beslutet om omställningsstudiestöd och avskrev ärendet för perioderna den 26 april 2023 – 4 juni 2023 och den 28 augusti 2023 – 14 januari 2024, eftersom NN inte lämnat någon studieförsäkringen.

NN inkom därefter med en skrivelse till CSN i vilken han begärde att beslutet skulle omprövas.

CSN fattade, den 4 juli 2023, ett nytt beslut om att upphäva och avskriva NNs ärende för perioden den 26 april – 4 juni 2023 och perioden den 28 augusti 2023 – den 14 januari 2024. CSN motiverade beslutet med att NN har den 16 maj 2023 blivit

beviljad omställningsstudiestöd för perioderna den 26 april – 4 juni 2023 och den 28 augusti 2023 – den 14 januari 2024. För att ha rätt till omställningsstudiestöd behöver han lämna in sin studieförsäkrans senast en månad efter att han börjat studera. Har han fått beslut om omställningsstudiestöd efter det att han påbörjat sina studier behöver han lämna in sin studieförsäkrans senast en månad efter det att beslutet om omställningsstudiestöd fattats. CSN har den 30 maj 2023 skickat en påminnelse till honom via SMS om att han måste skicka in sin studieförsäkrans. Han har inte lämnat in någon studieförsäkrans för omställningsstudiestöd. CSN upphäver hans beslut om omställningsstudiestöd eftersom han inte har lämnat in sin studieförsäkrans under de veckor som han tidigare fått beslut för. Han har inte styrkt att han studerar, och har därför inte rätt till omställningsstudiestöd under dessa veckor.

NN överklagade beslutet och anförde bland annat följande. Han har lämnat en studieförsäkrans i början av året för att kunna få studiebidrag från CSN. Han har flertalet gånger varit i kontakt med handläggare på CSN för att allt ska bli rätt i hans ansökan om omställningsstudiestöd. Han har även betalat tillbaka det ordinarie studiebidraget för att kunna erhålla omställningsstudiestöd. Han har därigenom, utöver ett sms, inte fått några indikationer på att beslutet skulle upphävas. Att avslå ansökan efter ett missat sms står inte i paritet till vikten av att dela ut omställningsstudiestödet.

CSN överlämnade överklagandet och handlingarna i ärendet samt upplyste om att myndigheten inte funnit skäl att ändra det överklagade beslutet.

CSN, genom dess rättsavdelning, har därefter inkommit med ett yttrande och anført i huvudsak följande. Omställningsstudiestödet ska vara förverkat om den studerande inte inom en månad från den tidsperiod som stödet avser, har styrkt att han eller hon bedriver studier. Styrks detta senare får stödet ändå betalas ut om det finns särskilda skäl. Av förarbetena till lagen framgår att denna begränsning är viktig eftersom anslaget för stödet kommer att vara begränsat och att medel som inte används bör kunna återgå och lämnas till en annan studerande. CSN har uppfattat "den tidsperiod som stödet avser" som beviljningsperioden. Beviljningsperioden i beslutet från den 16 maj 2023 och omfattar både vår- och höstterminen 2023, men två olika studiestödsperioder. Beslutet har fattats efter studiestarten varför huvudregeln kring att den studerande ska styrka att studier bedrivs inom en månad från studiestarten inte är tillämplig. Det är i stället fråga om särskilda skäl och ett sådant skäl kan vara att CSN har fattat ett sent beslut om omställningsstudiestöd. Ostridigt i ärendet är dock att NN inte kommit in med någon studieförsäkrans avseende omställningsstudiestödet. Han har själv uppgett att han inte fått information kring att han var tvungen att lämna någon studieförsäkrans. Såsom framgått av bakgrunden i ärendet så har information kring studieförsäkrans lämnats i beslutet om omställningsstudiestöd och NN har även fått påminnelse kring att komma in med studieförsäkrans genom textmeddelande skickat till NNs telefonnummer. NN har enbart kommit med en studieförsäkrans avseende utbetalning av studiemedel. Grund för att upphäva beslutet och avskriva ansökan i denna del föreligger då. Vad gäller höstterminen 2023 så rör det sig i denna del om en ny studieperiod och en ny studiestödsperiod. Omställningsstudiestöd för en studiestödsperiod får börja betalas ut när studieförsäkrans avseende studierna under denna period har kommit in till CSN. Den aktuella studieperioden hade vid tidpunkten för beslutet inte påbörjats

varför något styrkande inte varit möjligt. Mot bakgrund av hur bestämmelserna är utformade torde det inte ha funnits stöd för att upphäva beslutet i den del det avser hösten 2023.

Författningsbestämmelser

Av 35 § lagen (2022:856) om omställningsstudiestöd framgår bland annat följande. Centrala studiestödsnämnden får betala ut omställningsstudiestöd endast om det är styrkt att den studerande bedriver de studier som stödet har beviljats för.

Omställningsstudiestödet är förverkat om den studerande inte inom en månad från starten av den tidsperiod som stödet avser har styrkt att han eller hon bedriver studier. Styrks detta senare får stödet ändå betalas ut, om det finns särskilda skäl.

Av 12 kap. 3 § Centrala studiestödsnämndens föreskrifter och allmänna råd (CSNFS 2022:5) om beviljning av omställningsstudiestöd framgår att omställningsstudiestöd för en studiestödsperiod får börja betalas ut när studieförsäkringen avseende studierna under denna period har kommit in till CSN. Studieförsäkringen enligt första stycket ska innehålla den studerandes och läroanstaltens eller annan utbildningsanordnares intygande enligt 4 och 5 §§.

Av 12 kap. 4 § Centrala studiestödsnämndens föreskrifter och allmänna råd (CSNFS 2022:5) om beviljning av omställningsstudiestöd framgår att den studerande ska intyga att studierna har påbörjats och att han eller hon avser att studera vid den läroanstalt eller annan utbildningsanordnare, vid den utbildning, under den tid och i den studieomfattning som omställningsstudiestöd har beviljats för.

Av 12 kap. 5 § Centrala studiestödsnämndens föreskrifter och allmänna råd (CSNFS 2022:5) om beviljning av omställningsstudiestöd framgår att läroanstalten eller annan utbildningsanordnare ska intyga - vilken utbildning som den studerande har påbörjat och registrerat sig på, samt - uppgifter om utbildningens studieomfattning och tid. CSN kan komma överens med en läroanstalt eller annan utbildningsanordnare om att uppgifterna enligt första stycket inte behöver lämnas via den studerande, utan att de kan lämnas direkt till CSN så snart den studerande har registrerat sig på utbildningen.

Nämndens bedömning

Inledningsvis kan nämnden konstatera att CSN under ärendets handläggning har informerat NN om tidsfristen för att lämna studieförsäkringen, samt om konsekvensen av en utebliven studieförsäkringen.

CSN beviljade den 16 maj 2023 NN omställningsstudiestöd under vecka 17 – 22 år 2023, samt under vecka 35 år 2023 – vecka 2 år 2024. Det är klarlagt att NN inte inkommit med någon studieförsäkringen avseende vårterminen 2023. NNS omställningsstudiestöd är därmed, enligt 35 § lagen (2022:856) om omställningsstudiestöd, förverkat avseende vårterminen 2023. Det faktum att han

tidigare lämnat in en studieförsäkran avseende ordinarie studiemedel under vårterminen 2023 medför ingen annan bedömning. Överklagandet ska således avslås i denna del.

Den fråga som återstår att pröva är frågan om att även upphäva beslutet om omställningsstudiestöd avseende vecka 35 år 2023 – vecka 2 år 2024.

I ärendet är det klarlagt att NN i sin ansökan har ansökt om omställningsstudiestöd under två separata studieperioder som då avsåg både ansökningsomgången för oktober gällande vårterminen 2023 och ansökningsomgången i april gällande höstterminen 2023.

CSN beviljade utifrån ansökan omställningsstudiestöd för båda perioderna samtidigt och NNs beslut innehöll då en beviljning avseende två separata studiestödsperioder med två medsända studieförsäkranblanketter för att kunna styrka studier under respektive period.

Av 12 kap 3 § CSNFS 2022:5 framgår att omställningsstudiestöd för en studiestödsperiod får börja betalas ut när studieförsäkran avseende studierna under denna period har kommit in till CSN.

Omställningsstudiestödet har en tydlig uppbyggnad utifrån ansökningsomgångar med en reglerad förtur för den som redan beviljats i en ansökningsomgång. I detta fall har CSN dock utnyttjat sin möjlighet att bevilja omställningsstudiestöd för en period upp till ett år innehållande två studiestödsperioder. Detta i sig medför inte att bestämmelsen, vad gäller omställningsstudiestödet, om att studierna ska styrkas kan läsas som att det endast är fråga om en studieperiod och att studierna därför ska styrkas redan vid inledningen av den första perioden.

NN har därmed inte haft möjlighet att inom en månad från starten av den andra studiestödsperioden, det vill säga perioden vecka 35 år 2023 – vecka 2 år 2024, styrka att han bedriver de studier som stödet beviljats för. Överklagandenämnden bedömer därför att CSN inte haft stöd för att upphäva beslutet om omställningsstudiestöd avseende denna period och beslutet ska därför upphävas i denna del.

Robert Dalman

Julia Haeggström

Beslutet har fattats av Eva Gullfeldt, ordförande, Robert Dalman, myndighetschef, samt ledamöterna Olof Edling, Staffan Ingmanson, Gunilla Lavås, Helena Söderberg och Jenny Twana.

Föredragande: Julia Haeggström

Kopia till CSN och CSN:s Rättsavdelning